

Sygn. akt: I C 398/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Hajduk
Protokolant:	sekretarz sądowy Aleksandra Strumiłowska

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2021 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) (...) (...) Sp.j. w Z.

przeciwko W. B.

o zapłatę

1. uchyła nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 5 marca 2004 roku, o sygnaturze I Nc 88/04 i powództwo oddala,
2. zasądza od powoda (...) (...) (...) Sp.j. w Z. na rzecz pozwanego W. B. kwotę 6.600 (sześć tysięcy sześćset) złotych tytułem kosztów postępowania,
3. nakazuje pobranie od powoda na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 1.950 (jeden tysiąc dziewięćset pięćdziesiąt) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Wojciech Hajduk

IC 398/20 UZASADNIENIE

Powódka (...) (...), R. Ż. sp. j. w Z. domagała się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla przeciwko pozwanemu W. B. na kwotę 100.000zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1.04.2003r. Uzasadniła, że pozwany poręczył dług (...) sp. z o.o. w C., wystawił weksel in blanco z deklaracją wekslową. Powódka wypełnił a weksel i z tego tytułu żąda zapłaty.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla z dnia 5.03.2004r. sygn INC 488/03 uwzględniono roszczenie [k-15].

W zarzutach od nakazu zapłaty z dnia 72.02.2020r. pozwany wniósł o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa. Przyznał, że wystawił weksel jednakże na osobiste zobowiązania, nie związane z długiem dłużnika głównego (...) Sp. zo.o. z siedzibą w C.. Weksel ten nie ma nic wspólnego z jakimkolwiek poręczeniem wobec dłużnika B., bowiem na blankiecie weksla wystawionego przez spółkę (...) znalazłaby się adnotacja „poręczam”. Powodowa spółka nie miała prawa użyć przedmiotowego weksla w opisanych okolicznościach i zrobiła to w sposób nieuprawniony. Wartość dokonanych zabezpieczeń znacznie przekraczała kwotę istniejącego długu, bowiem wartość zabezpieczenia dała łączną kwotę 555 480,72 zł. Powodowa spółka przejęła na własność wszystkie zastawione

ruchomości i zbyła je, co skutkowało wygaśnięciem zobowiązania. Nie miała więc prawa posłużyć się wekslem. O bezskuteczności roszczenia wypowiedział się Sąd Okręgowy w Krakowie w uzasadnieniu wyroku z 17.12.2004 sygn. IC 2132/03 [zarzuty k-32].

W odpowiedzi na zarzuty powódka podniosła, że z chwilą wręczenia powodowi weksła in blanco doszło do powstania zobowiązania wekslowego. Zobowiązanie to i odpowiadająca mu wierzytelność wekslowa powstały po uzupełnieniu weksła przez powoda. Bez znaczenia pozostają okoliczności podnoszone przez pozwanego. Treść zobowiązania wekslowego ustala się na podstawie tekstu weksła. Nie ma zatem możliwości odwołania się w postępowaniu wekslowym do rzeczywistej woli pozwanego co do zaciągnięcia zobowiązania wekslowego z uwagi na jego formalny charakter. Zobowiązanie znajduje swe odzwierciedlenie w wekslu, nie istnieje poza jego treścią i nie traci swego abstrakcyjnego charakteru. Zgodnie z wypracowanym w orzecznictwie i doktrynie poglądem dłużnik wekslowy może uwolnić się od zobowiązania wekslowego podważając jedynie sposób wypełnienia weksła wręczonego remitentowi jako niepełny poprzez powołanie się na naruszenie uzgodnionych zasad uzupełnienia jego treści - o ile wykaże, że konkretne uzgodnienie w jakiegokolwiek formie nastąpiło. Pozwany tego nie wykazał. Na gruncie niniejszej sprawy obojętne jest więc, w świetle prawa wekslowego, czy miało miejsce zawarcie umowy poręczenia lub czy treść deklaracji wekslowej zawiera wszystkie cechy niezbędnego do ważnego poręczenia cywilnego. Podpisanie przez pozwanego weksła in blanco i jego wypełnienie przez powoda stworzyło samoistne zobowiązanie wekslowe wobec powoda i powód opiera swoje żądanie na wekslu. Pozwany skutecznie w oparciu o przepisy Kodeksu cywilnego poręczył za zobowiązania dłużnika głównego tj. (...) Sp. z o.o. Z tego też względu, powodowi przysługuje również roszczenie z umowy poręczenia [pismo powoda z 27.08.2020 k-73-75].

SĄD USTALIŁ

W dniu 7.06.2001r pozwany wystawił i wręczył powodowi dokument zatytułowany „oświadczenie poręczyciela” w którym wskazał, że udziela poręczenia za wszelkie zobowiązania dłużnika głównego (...) sp z o.o. w C. istniejące w dacie poręczenia z tytułu dostaw wyrobów hutniczych i rozliczeń między firmami. Wskazał, że zobowiązanie wykona po powiadomieniu przez (...)” (...), R. Ź. sp.j. w Z. o braku zapłaty przez dłużnika głównego. Dla zabezpieczenia poręczenia składa weksle in blanco i wyraża zgodę na ich wypełnienie do kwoty wynikającej z poręczenia [oświadczenie k-7]. W dniu 11.03.2003r. powodowa spółka wypełniła weksel i zażądała od pozwanego zapłaty kwoty 100.000zł [pismo powoda z 11.03.2003r. k-8].

SĄD ZWAŻYŁ

Powódka wywodzi swe roszczenie z weksła powołując się na abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego i niezakwestionowanie przez pozwanego sposobu wypełnienia weksła in blanco. Podstawą wręczenia i wypełnienia weksła było poręczenie przez pozwanego zobowiązania dłużnika głównego (...) Sp. zo.o. z siedzibą w C..

Należy wskazać, że weksel jest papierem wartościowym o cechach określonych ściśle przez ustawę - Prawo wekslowe, stanowi materialny wyraz bezwarunkowego i abstrakcyjnego zobowiązania pieniężnego osób, których podpisy figurują na tym dokumencie. O możliwości dochodzenia roszczeń wekslowych decyduje poprawność wypełnienia weksła, tj. zgodność jego elementów z wymogami ustawy. W przypadku weksła własnego są to: 1) nazwa "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono; 2) przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej; 3) oznaczenie terminu płatności; 4) oznaczenie miejsca płatności; 5) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana; 6) oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksła; 7) podpis wystawcy weksła. (art. 101 ustawy). Przedłożony weksel zawiera wszystkie niezbędne ustawowe elementy. W pierwszym rzędzie podkreślić, że w postępowaniu wekslowym, a tak zostało ukształtowane niniejsze postępowanie, ciężar dowodu niezgodnego z deklaracją wypełnienia weksła, nieprawidłowej wysokości żądania spoczywa na pozwanym. Powód przedkładając prawidłowo wypełniony weksel nie musi niczego dowodzić, bowiem jego roszczenie wynika z weksła [min. SN w wyroku z dnia 11.10.2012 sygn. ICSK 763/12; SN w wyroku z 13.10.2005I sygn. CK 173/05]. Należy jednak wskazać, że w postępowaniu z wypełnionego weksła in blanco, abstrakcyjny charakter zobowiązania ulega ograniczeniu i dopuszczalnym jest badanie stosunku podstawowego. Z przedłożonego dokumentu „oświadczenia

poręczyciela” z 7.06.2001r. [k-7] wynika wprost, że weksel wręczono powodowi tytułem zabezpieczenia poręczenia przez pozwanego zobowiązań dłużnika (...) sp. z o.o. w C.. Koniecznym jest więc dokonanie oceny tego oświadczenia, które w istocie zawiera również deklarację wekslową- oświadczenie upoważniające do wypełnienia weksla. Zgodnie z art. 876 § 1 i 2 kc przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał, oświadczenie poręczyciela powinno być pod rygorem nieważności złożone na piśmie.

Oświadczenie o poręczeniu podpisane przez pozwanego nie spełnia przesłanek art. 876kc, bowiem w swojej treści nie określa osoby wierzyciela. Umowa poręczenia, sporządzona na piśmie, powinna być tak sformułowana, żeby wynikało z niej wprost, że poręczyciel zobowiązuje się względem konkretnego wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. W oświadczeniu pozwanego z 7.06.2001r. wskazano jedynie dłużnika głównego (...) sp. z o.o. w C.. (...) (...), R. (...) s.c. w Z. występuje jako podmiot, który ma zawiadomić pozwanego o braku zapłaty dłużnika głównego. Sformułowanie zawarte w oświadczeniu cyt. „zobowiązanie z tytułu niniejszego poręczenia wykonam niezwłocznie po powiadomieniu przez (...)” (...), R. Ż. sp.j. w Z. o braku zapłaty przez dłużnika głównego” nie wskazuje, że wierzycielem z tytułu poręczenia jest (...). Nie można takiego wniosku wyprowadzić z upoważnienia powoda (...) do wypełnienia weksla, które odnosi się co prawda do jakiegoś nieokreślonego zadłużenia wobec (...), ale nie wiadomo czy ze spornego poręczenia. Rolę (...) określono niejasno, z oświadczenia pozwanego można wyprowadzić różne wnioski, np. że powód jest podmiotem zajmującym się sprawami księgowymi wierzyciela i upoważnionym do informowania o wysokości zadłużenia, bądź podmiotem posiadającym umocowanie do dochodzenia jego należności w imieniu własnym. Poręcznie zaś musi być jednoznaczne w swojej treści i jednoznacznie określić osobę wierzyciela, a brak takiego określenia powoduje nieważność poręczenia. W sytuacji, gdy stosunek prawny podstawowy, będący podstawą wystawienia weksla jest nieważny bezzasadnym było wypełnienie weksla i dochodzenie z niego roszczeń.

Należy wskazać, że nakaz zapłaty został wydany w 2004r., doręczono go pozwanemu na adres w L. ul (...) w dniu 29.03.2004r. Pozwany w piśmie z dnia 27.02.2020r. [k-32] i 16.06.2020 [k-51] wykazał, że nakaz zapłaty z odpisem pozwu nie został mu doręczony, mieszkał w tym czasie pod innym adresem, a przede wszystkim przesyłkę odebrała osoba nieupoważniona, nie będąca dorosłym domownikiem i nieupoważniona do odbioru korespondencji. Powoduje, że zarzuty od nakazu zapłaty złożono w ustawowym terminie.

W świetle powyższego na mocy art. 496kpc uchylono nakaz zapłaty i powództwo oddalono. Na mocy art. 98kpc zasądzono od powoda na rzecz pozwanego kwotę 6.600zł tytułem kosztów postępowania, w tym 3600zł wynagrodzenia adwokackiego wg stawek obowiązujących w § 6pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461 oraz z 2015 r. poz. 616 i 1079), obowiązującego w chwili wytoczenia powództwa. Na zasadzie art. 113 uksc nakazano pobranie od powoda na rzecz Skarbu Państwa SO w Gliwicach kwoty 1.950zł tytułem części opłaty od zarzutów, od uiszczenia której pozwany był zwolniony.